

INFODOCUMENT

Psittacose

Psittacose (papegaaizenziekte) is een aandoening van de luchtwegen die veroorzaakt wordt door de bacterie Chlamydomydia psittaci. De ziekte kan vooral voorkomen bij papegaaiachtige vogels zoals papegaaien, parkieten en kakatoes. Bij duiven, pluimvee en wilde vogels is de ziekte minder frequent en wordt ze ornithose genoemd.

• Symptomen

- het ziektebeeld gaat van bijna onopgemerkt tot uitgesproken grieperig;
- de ziekte gaat vaak ook gepaard met hevige hoofdpijn;
- mogelijke verwickelingen zijn atypische longontsteking en zelden sepsis met multi-orgaanfalen;
- een signaal kan de recente aankoop van vogels zijn.

• Incubatie

- de tijd tussen de overdracht van de bacterie en de eerste symptomen bedraagt één tot vier weken.

• Behandeling

- standaard: 200 mg doxycycline (antibiotica) per dag gedurende tien dagen of langer;
- bij respiratoire infecties of algemene systeemziektes kan ziekenhuisopname met systeembehandeling en het intraveneus toedienen van de antibiotica nodig zijn;
- kinderen onder de negen jaar of zwangere vrouwen: bij voorkeur erythromycine 500 mg 4 dd. gedurende tien dagen of azithromycine 10 mg/kg/dg.

Waarom?

- Deze infectieziekte komt vrij frequent bij vogels voor, maar is relatief zeldzaam bij de mens.
- Het ziektebeeld is variabel: van beperkte griepachtige symptomen tot longontsteking en zelfs sepsis met multiple orgaanfalen. Waakzaamheid is dus geboden.
- De aandoening verloopt ernstiger bij zwangere vrouwen en oudere personen.
- In uitzonderlijke gevallen kan de ziekte dodelijk zijn.

- Personen die tijdens hun werk contact hebben met vogels: vogelkwekers (kip, kalkoen, eend), verzorgers, personeel van vogelwinkels, slachters, douaniers, dierenartsen en laboratoriumpersoneel, ...
- Mensen die thuis vogels houden (duivenmelkers, ...).

Voor wie?

Het risico wordt vooral bepaald door de mate waarin een persoon blootstaat aan besmette vogels en hun uitwerpselen. Concreet kan het gaan over:

Hoe?

Psittacose is een zoönose: de overdracht gebeurt van vogels naar mensen. Overdracht van mens naar mens komt niet vaak voor. De belangrijkste bron is de inademing van besmet aerosol van een ziek dier of een gezonde drager. Dit aerosol kan bestaan uit sputum, feces, vocht uit neus en ogen, of stofdeeltjes uit besmette veren of zand. Het schoonmaken van de kooi is een risicoactiviteit als het gebeurt met een hogedrukreiniger. De infectie kan ook veroorzaakt worden door direct contact met uitwerpselen of manipulatie van vogels. De uitwerpselen van geïnfecteerde vogels blijven

nog maandenlang besmettelijk. De excretie van *C. psittaci* neemt toe bij 'crowding', langdurig transport, verstoring van het omgevingsklimaat (ventilatie, temperatuur of vochtigheid), import in stresserende omstandigheden, broeden en ziekte.

Wat doet uw medewerker?

- Zorg voor voldoende verluchting bij het schoonmaken van hokken en kooien.
- Gebruik een plantenspuit om de bodem van de kooi of het hok te bevochtigen voordat je de kooi schoonmaakt. Gebruik nooit een hogedrukreiniger of stofzuiger.
- Voorkom zo veel mogelijk het inademen van stof. Gebruik een stofmasker.
- Vermijd contact met zieke vogels en hun uitwerpselen. Dat kan door handschoenen, overalls en laarzen te dragen.
- Wees extra voorzichtig als er nieuwe vogels bijkomen.

Wat doet u als werkgever?

- Koop de vogels enkel bij bonafide verkopers.
- Laat nieuwe vogels bij aankomst testen op *C. psittaci* via laboratoriumonderzoek en tijdelijk in quarantaine plaatsen.
- Laat een dierenarts onderzoek doen bij ziekte of bij plotselinge sterfte van vogels.
- Behandel zo nodig de dieren met antibiotica en volg ze in hun verdere traject op.
- Hou er rekening mee dat psittacose in Vlaanderen een meldingsplichtige aandoening is.
- Zorg voor voldoende informatie, procedures, opleiding en toezicht. Voorzie de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen (stofmasker, handschoenen, overalls en laarzen).
- Zorg ervoor dat een snelle doorverwijzing kan gebeuren, zodat een juiste behandeling meteen kan starten.
- Respecteer het moederschapbeleid: een zwangere vrouw mag niet blootgesteld worden aan *C. psittaci*.

Wat doet Mensura voor u?

- Mensura spoort u aan strikte preventieve maatregelen toe te passen. Zie de aanbevelingen van het Nederlandse Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.
- Wij volgen het verplichte periodieke gezondheidstoezicht en het werkpostbezoek op.
- De bedrijfsarts zal doorverwijzen naar de curatieve sector (huisarts) indien nodig.
- Spontane raadpleging is mogelijk: elke medewerker kan de bedrijfsarts consulteren als er vragen over psittacose zijn.

Praktisch

Er bestaat geen vaccin tegen psittacose. Ook wie de ziekte heeft doorgemaakt, is er slechts tijdelijk tegen beschermd. De uiteindelijke diagnose wordt bevestigd via een bloedonderzoek.

Meer informatie

Raadpleeg de bronnen:

1. Psittacose bij dierenverzorgers – Vlaams Infectiebulletin 2015 – 1
2. RIVM. Papegaaiziekten. Folder voor bevolking http://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Algemeen_Actueel/Veelgestelde_vragen/Infectieziekten/ISI_standaarden/ISI_Papegaaiziekte